

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ
RESEARCH INSTITUTE FOR TOURISM**

ΚΙΝΕΖΙΚΟΣ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Παναγιώτης Γ. Παυλόπουλος

Μελέτες: 19

Αθήνα, 2005

Τυπώθηκε από τις εκδόσεις ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΟΥΜΠΗΣ Α.Ε.

Νίσιζα Καρελά, Κορωπί, Αττική

Τηλ.: +30 210 6029974, Fax: +30 210 6646856

Διαδίκτυο: <http://www.toubis.gr>

Το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) ιδρύθηκε το 1996 με πρωτοβουλία των επιχειρηματικών φορέων, που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, και με συμπαράσταση προσωπικοτήτων της οικονομικής ζωής και του πνευματικού κόσμου της χώρας.

Βασικός καταστατικός σκοπός του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων είναι η εκπόνηση επιστημονικώς θεμελιωμένων μελετών, αναφερομένων στα προβλήματα της τουριστικής οικονομίας και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας. Πρόκειται ουσιαστικώς για μελέτες εφαρμοσμένης έρευνας που έχουν επιδίωξη την διατύπωση προτάσεων, δυναμικώς χρήσιμων, για την διαμόρφωση πολιτικών προαγωγικών του τουρισμού και της οικονομίας.

Η εξασφάλιση διατηρήσιμης μακροπρόθεσμης αναπτύξεως της τουριστικής βιομηχανίας, δηλ. υγιούς αναπτύξεως που τείνει να μεγιστοποιεί μακροπροθέσμως τις ωφέλειες για το κοινωνικό σύνολο, προϋποθέτει προγραμματισμένη δράση, συνειδητές επιδιώξεις από πλευράς πολιτείας και καθορισμό τουριστικών προτύπων υποταγμένων στις αναπτυξιακές επιλογές. Με την σειρά της η προγραμματισμένη δράση, η ένταξη με άλλα λόγια των κρατικών και ιδιωτικών πρωτοβουλιών σε συγκεκριμένο, συνειδητά επιλεγμένο πλαίσιο πολιτικής, σε συγκεκριμένη εικόνα μέλλοντος για την τουριστική βιομηχανία, απαιτεί όχι μόνο φαντασία και οραματισμό, αλλά και γνώση, η οποία με την σειρά της προϋποθέτει συνεχή και σοβαρή μελέτη όλων των διαστάσεων του προβλήματος που συνοπτικώς ονομάζομε: τουριστική ανάπτυξη.

Ίσως να εμπεριέχει στοιχεία υπερβολής, αλλά εμπεριέχει και στοιχεία αληθείας, ο ισχυρισμός ότι η ήκιστα ικανοποιητική κατάσταση, που παρατηρείται στον κλάδο του τουρισμού, από όποια οπτική γωνία και αν τον θεωρήσομε, δεν είναι αισχρητη με την απουσία επαρκών βασικών μελετών. Ο έγκαιρος εντοπισμός των προβλημάτων, η οριοθέτηση ενδεχομένων παθογενών καταστάσεων όχι μόνο θα είχε υποκινήσει το ενδιαφέρον της πολιτείας για την αντιμετώπισή τους, αλλά και την στάση και τις ενέργειες της ιδιωτικής πρωτοβουλίας θα είχε επηρεάσει θετικώς. Πιστεύομε, ότι τα συμπεράσματα από την μελέτη σοβαρών προβλημάτων, όπως είναι η απασχόληση του εργατικού δυναμικού, το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών, η μακροχρόνια βιωσιμότητα του κλάδου και η διατήρηση αφθόρου

του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, μπορούν να παράσχουν επαρκώς ισχυρούς ερεθισμούς για έγκαιρη και ορθή ενεργοποίηση των φορέων ασκήσεως της οικονομικής πολιτικής.

Εν όψει των ανωτέρω και των καταστατικών προβλέψεων του ΙΤΕΠ, το πεδίο εντός του οποίου θα κινηθεί η ερευνητική προσπάθεια του Ινστιτούτου είναι αρκετά ευρύ. Προβλήματα, όπως η ανάδειξη του τουριστικού πλούτου της χώρας, η γεωγραφική κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας, η άμβλυνση της εποχικότητας, ο λειτουργικός προσδιορισμός των ορίων αρίστης σωρεύσεως τουριστικών δραστηριοτήτων στον χώρο κ.ο.κ., αλλά και η μελέτη προβλημάτων υποδομής, ανήκουν, εμπίπτουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Ινστιτούτου. Στο πεδίο ερευνητικού ενδιαφέροντος του Ινστιτούτου εμπίπτουν, επίσης, και προβλήματα που, ενώ φέρουν τον μανδύα του βραχυπροθέσμου, συνεπάγονται πολλάκις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις απροσδιορίστου μεγέθους.

Εκφράζεται η αισιόδοξη πρόβλεψη, ότι η ίδρυση και λειτουργία του Ινστιτούτου θα αποδειχθεί εξόχως δημιουργική πρωτοβουλία όχι μόνο ένεκα της συμβολής του στην κατανόηση των προβλημάτων του τουριστικού τομέα, αλλά και ένεκα της γενικότερης ερευνητικής εμπλοκής του στα καίρια προβλήματα της ελληνικής οικονομίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.....	9
ΣΥΝΟΨΗ: ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ Ή ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ	19
1.1. Εισαγωγή	21
1.2. Το Εμπειρικό Πρότυπο του Αλλοδαπού Τουρισμού με Προέλευση την Περιοχή Ανατ. Ασίας-Ειρηνικού.....	24
1.2.1. <i>Ενδοπεριφερειακό και Διαπεριφερειακό Πρότυπο Τουριστικών Ροών στην Αν. Ασία-Ειρηνικό, με Προέλευση την Ίδια την Περιοχή....</i>	<i>24</i>
1.2.2. <i>Το Ευρωπαϊκό Μερίδιο στον Υπερπόντιο Τουρισμό με Προέλευση την Ανατ. Ασία-Ειρηνικό.....</i>	<i>36</i>
1.2.3. <i>Κύριες Χώρες Προελεύσεως και Ευρωπαϊκός Προορισμός.....</i>	<i>42</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	47
2.1. Οι Προβλέψεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού	49
2.1.1. <i>Εισαγωγή.....</i>	<i>49</i>
2.1.2. <i>Συνολικές Ομαδοποιημένες Προβλέψεις.....</i>	<i>49</i>
2.1.3. <i>Το Μερίδιο της Ευρώπης, όπως Συνάγεται από την Πρόβλεψη του ΠΟΤ.....</i>	<i>53</i>
2.1.4. <i>Μερίδια Δ. Ευρώπης και Νοτίου Ευρώπης και Σημαντικότητα Αυτών .....</i>	<i>54</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΣΙΑΣ-ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ	59
3.1. Κίνα: Επίπεδο Αναπτύξεως	61
3.2. Αναπτυξιακή Δυναμική Κίνας και Ευρύτερης Αναπτυσσόμενης Περιοχής.....	63
3.2.1. <i>Γενική Θεώρηση .....</i>	<i>63</i>
3.2.2. <i>Κατάσταση και Προοπτική της Κινεζικής Οικονομίας .....</i>	<i>65</i>
3.2.3. <i>Παράγοντες Αναπτύξεως και Αδυναμίες .....</i>	<i>67</i>
3.3. Γενική Αξιολόγηση	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΙΝΕΖΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.....	73
4.1. Προοίμιο.....	75
4.2. Πιθανή Μελλοντική Ανάπτυξη της Κινεζικής Οικονομίας	75

4.3.	Πιθανές Επιδράσεις της Οικονομικής Αναπτύξεως στις Εισαγόμενες Τουριστικές Υπηρεσίες (Outbound)	87
4.3.1.	Μέθοδος Προσεγγίσεως.....	87
4.3.2.	Εκτίμηση του Πιθανού Μεγέθους των Διεθνών Τουριστικών Ροών με Προέλευση την Κίνα	90
4.3.3.	Εκτίμηση του Μελλοντικού Μεγέθους του Διεθνούς Τουρισμού Κινεζικής Προελεύσεως: Προβολή Τάσεως	98
4.3.4.	Πρόβλεψη του Διεθνούς Τουρισμού Κινεζικής Προελεύσεως: Προβλέψεις Οικονομικής Αναπτύξεως της Κίνας από Επίσημο Κινεζικό Ινστιτούτο	100
4.3.5.	Συγκριτική Αξιολόγηση της Παρούσας Εκτιμήσεως και της Αντίστοιχης του Παγκόσμιου Τουρισμού	103
ΚΕΦΆΛΑΙΟ 5: ΚΙΝΕΖΙΚΌΣ ΕΞΕΡΧΌΜΕΝΟΣ (OUTBOUND) ΤΟΥΡΙΣΜΌΣ:		
	ΘΕΣΜΌΙ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΆ	107
5.1.	Εισαγωγή	109
5.2.	Θεσμικό Περιβάλλον	109
5.3.	Ποσοτική Έκφραση των Θεσμικών, Περιφερειακών και Άλλων Παραγόντων	112
5.4.	Χαρακτηριστικά Συνδεόμενα με τις μέχρι σήμερα Τάσεις του Κινεζικού Διεθνούς Τουρισμού	115
5.4.1.	Προσωπικά Χαρακτηριστικά των Κινέζων Τουριστών	115
5.4.2.	Μείζονες Περιοχές (Επαρχίες) Προελεύσεως Διεθνών Κινέζων Τουριστών	119
5.4.3.	Άλλα Τουριστικώς Σημαντικά Θεσμικά Στοιχεία και Προσωπικά Χαρακτηριστικά	120
5.4.4.	Διεθνής Κινεζικής Προελεύσεως Τουρισμός.....	124
5.4.5.	Προορισμός Ευρώπη: Χαρακτηριστικά του Διεθνούς Κινεζικού Τουρισμού αναφορικώς προς τον Ευρωπαϊκό Προορισμό	125
ΚΕΦΆΛΑΙΟ 6: ΣΥΝΟΨΗ - ΠΡΟΤΆΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΉΣ		
6.1.	Σύνοψη	131
6.1.1.	Πού Εστιάζεται το Ενδιαφέρον για την Κίνα ως Πηγής Προελεύσεως Τουριστών.....	131
6.1.2.	Οι Υπερπόντιες Τουριστικές Ροές	132
6.1.3.	Προβλέψεις	135
6.2.	Προτάσεις Πολιτικής	144
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....		
149		
ΓΤΕΠ: ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΣΕΙΡΑ ΜΕΛΕΤΕΣ.....		
151		

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πίνακας 1.1.	Κατανομή των Τουριστικών Εκροών κατά Μείζονα Προορισμό	26
Πίνακας 1.2.	Υπερπόντια Προέλευση (σε “000”)	27
Πίνακας 1.3.	Κατανομή των κατά Περιοχή Συνολικών Αφίξεων με Κριτήριο την Περιοχή προελεύσεως	31
Πίνακας 1.4.	Ενδοπεριφερειακός Αλλοδαπός Τουρισμός ως Ποσοστό του συνόλου κάθε Προελεύσεως	32
Πίνακας 1.5.	Σύνολο Διαπεριφερειακών και Ενδοπεριφερειακών Ροών. Περίοδος: 1990-2000. (σε χιλ.)	34
Πίνακας 1.6.	Μερίδιο Ευρώπης στον Υπερπόντιο Τουρισμό Ανατ. Ασίας-Ειρηνικού (σε χιλ.)	37 - 38
Πίνακας 1.7.	Ενδοπεριφερειακές και Διαπεριφερειακές Τουριστικές Ροές. (σε “000”)	39
Πίνακας 1.8.	Διεθνής Τουρισμός: Προέλευση Ανατ. Ασία- Ειρηνικός. (σε χιλ.)	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Πίνακας 2.1.	Προβλέψεις Εξελίξεως του Παγκοσμίου Τουρισμού (1995-2020). Αφίξεις σε εκατ.	51
Πίνακας 2.2.	Προβλέψεις Εξελίξεως του Παγκοσμίου Τουρισμού (1995-2020). Προέλευση σε εκατ.	52
Πίνακας 2.3.	Πρόβλεψη των Διεθνών Αφίξεων στην Ευρώπη κατά Περιοχή Προελεύσεως. (σε εκατ.)	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πίνακας 3.1.	Μέσο Κατά Κεφαλήν Εισόδημα Κόσμου και Εισοδηματικών Κατηγοριών (2002)	61
Πίνακας 3.2.	Εκτιμήσεις ΑΕΠ με βάση Διάφορες Μεθόδους	62
Πίνακας 3.3.	Ετήσιος Ρυθμός Αναπτύξεως Επιλεγμένων Ασιατικών Χωρών	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Πίνακας 4.1	Σχέση (κατά κεφαλήν PPP: κατά κεφαλή ΑΕΠ). Έτος 2002	80
Πίνακας 4.2.	Διανομή Εισοδήματος	83

Πίνακας 4.3.	Πρόβλεψη Μέσου κατά Κεφαλή Αστικού Εισοδήματος για Τρία Εναλλακτικά Κλιμάκια	85
Πίνακας 4.4.	Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (PPP), Αριθμός Ταξιδιών και Τουριστική Δαπάνη	88
Πίνακας 4.5.	Ταξίδια ανά 1.000 κατοίκους (Outbound). (2000)	90
Πίνακας 4.6.	Προβλέψεις Διεθνούς Τουρισμού Προελεύσεως Κίνας	92
Πίνακας 4.7.	Αριθμός Ταξιδιών Outbound ανά 1.000 κατοίκους, 2000	93
Πίνακας 4.8.	Ποσοστό του διεθνούς Τουρισμού των Κυρίων Χωρών Ανατ. Ασίας-Ειρηνικού που κατευθύνεται στην Ευρώπη	98
Πίνακας 4.9.	Πρόβλεψη Τουριστικών Ροών προς την Ν. Ευρώπη με Προέλευση την Κίνα. Περίοδος 2004-2034. (σε χιλ. αφίξεις)	103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Πίνακας 6.1.	Τουριστικές Ροές κατά Μείζονα Προορισμό. 2000 (%)	132
Πίνακας 6.2.	Τουριστικές Ροές κατά Μείζονα Προέλευση. 2000 (%)	132
Πίνακας 6.3.	Αφίξεις σε %	135
Πίνακας 6.4.	Προέλευση σε %	136
Πίνακας 6.5.	Διεθνείς Αφίξεις στην Ευρώπη. Κατανομή κατά Προέλευση (%)	136

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Σειρά παραγόντων συγκλίνουν στη θέση, ότι ο ελληνικός αλλοδαπός τουρισμός, με βάση την Ευρώπη ως δεσπόζουσα προέλευση, αλλά και με δεδομένο την ταχεία ανάπτυξη ανταγωνιστικών μεσογειακών προορισμών, για να ανακτήσει τον δυναμισμό του και να τον ενδυναμώσει περαιτέρω, οφείλει να προβεί σε αναζήτηση νέων προελεύσεων· προελεύσεων με διαφαινόμενο δυναμισμό και μεγάλο βάθος όσον αφορά στους πληθυσμιακούς αριθμούς. Αναφερόμεθα σε υπερπόντιες προελεύσεις που διψούν να γνωρίσουν από κοντά άλλους πολιτισμούς, και μάλιστα σε κλιματολογικές συνθήκες ευνοούσες ένα τέτοιο εγχείρημα. Η Ασία, με αιχμή του δόρατος την Ανατολική και Ν. Ανατολική Ασία, προσιδιάζει ιδιαιτέρως για την ικανοποίηση αυτής της επιδιώξεως και λόγω αναπτυξιακού δυναμισμού υπό μακροπρόθεσμη οπτική γωνία θεωρουμένου, αλλά και λόγω πληθυσμιακού μεγέθους. Προσιδιάζει, όμως, και υπό άλλης απόψεως. Οι υπερπόντιοι επισκέπτες αναψυχής μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στην βελτίωση του εποχικού προτύπου του αλλοδαπού τουρισμού στην χώρα μας, βελτιώνοντας πολλαπλώς την οικονομική απόδοση αλλά και μειώνοντας την περιβαλλοντική και κοινωνική επιβάρυνση που προκαλεί η συσσώρευση μεγάλου αριθμού επισκεπτών σε βραχύ χρονικό διάστημα.

Η Κίνα, η κυοφορούμενη αυτή οικονομική υπερδύναμη, με πληθυσμιακό μέγεθος της τάξεως του 1/5 του παγκόσμιου πληθυσμού, αποτελεί κατεξοχήν προέλευση που χρήζει μελέτης, έγκαιρης διαγνώσεως και προπαρασκευαστικών ενεργειών, προκειμένου να αξιοποιηθούν για την χώρα μας οι διαφαινόμενες μεγάλες δυνατότητες. Η έγκαιρη μελέτη των δυσκολιών που εγγενώς υπάρχουν σε τέτοιου είδους προσπάθειες αποτελεί όρο *sine qua non* για να υπάρξει επιτυχία.

Ενόψει των ανωτέρω, το ΙΤΕΠ έθεσε σε προτεραιότητα στο ερευνητικό του πρόγραμμα την μελέτη της Κίνας, ως τουριστικής προελεύσεως, με την ελπίδα ότι θα προκύψουν διαπιστώσεις και θα συναχθούν συμπεράσματα χρήσιμα για τον έγκαιρο σχεδιασμό και εφαρμογή της ενδεδειγμένης πολιτικής.

Επιθυμώ να εκφράσω θερμές ευχαριστίες στην συνεργάτιδά μου κ. Σοφία Πανούση για την επιμέλεια των κειμένων και την επιτυχή πλεύση στη θάλασσα πληροφοριών που χαρακτηρίζει το διαδίκτυο, καθώς και τον κ. Βασίλη Κωνσταντάρα, συνεργάτη σε θέματα αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχει το διαδίκτυο στην πληροφόρηση. Η μελέτη ωφελήθηκε από παρατηρήσεις και υποδείξεις εξωτερικών συνεργατών μου στα διάφορα στάδια εκπονήσεώς της, τους οποίους και ευχαριστώ.

*Π. Γ. Παυλόπουλος
Αθήνα, Δεκέμβριος 2004*

ΣΥΝΟΨΗ: **ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ -** **ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

I. ΠΟΥ ΕΣΤΙΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΑ

1. Στο δυνητικά μεγάλο τουριστικό πλήθος υπερπόντιου προορισμού. Η ταχεία ανάπτυξη της Κίνας και η ακόμη ταχύτερη αύξηση του εισοδήματος του αστικού πληθυσμού σε συνδυασμό με το μέγεθος του αστικού πληθυσμού (500 εκατ.) προοιωνίζονται ταχεία αύξηση ζήτησεως ταξιδίων. Η συμπιεσμένη ζήτηση παίζει, εν προκειμένω, θετικό συμπληρωματικό ρόλο.
2. Βάσει των διαθέσιμων ενδείξεων, οι κινέζοι διεθνείς τουρίστες δαπανούν συγκριτικώς μεγάλα ποσά ημερησίως κατ' άτομο.
3. Υπάρχει μεγάλη εποχική συγκέντρωση στα διεθνή ταξίδια, που συνδέεται με τρεις επίσημες περιόδους διακοπών, οκταήμερου διάρκειας.

Πρόκειται για τις διακοπές

- Ιανουαρίου ή Φεβρουαρίου (Φεστιβάλ Ανοιξέως)
- Μαΐου (συνδέεται με την Πρωτομαγιά)
- Οκτωβρίου (εθνική εορτή)

Το χαρακτηριστικό αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι προσιδιάζει στο εποχικό πρότυπο αλλοδαπού τουρισμού στην Ελλάδα και συντελεί στην άμβλυνση της εποχικότητας, βελτίωση της αποδοτικότητας των επενδεδυμένων κεφαλαίων και εξομάλυνση και αύξηση της απασχολήσεως στον ευρύτερο τουριστικό τομέα.

4. Η Ευρώπη αποτελεί για τους κινέζους εξωτική περιοχή, ιδιαιτέρως δε η Ν. Ευρώπη, εντόνως διαφοροποιούμενη σε κλιματολογικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά από την περιοχή της Ν.Α. Ασίας – Ειρηνικού. Γενικότερα, ο πλουραλισμός που χαρακτηρίζει την Ευρώπη σε πολιτισμικά στοιχεία, φυσικές ομορφιές, κλιματολογικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες αποτελεί μαγνήτη, η ισχύς του οποίου θα αναφανεί όταν σε 10-15 έτη θα έχει επιτευχθεί υψηλό κατά κεφαλή εισόδημα για μεγάλο τμήμα του πληθυσμού (1,3 δις κάτοικοι) σε θεσμικό περιβάλλον πρόσφορο για υπερπόντια ταξίδια.

5. Οι υπερπόντιοι αλλοδαποί τουρίστες, γενικώς, είναι βασικώς περιηγητές, ανήκουν σε πιο ώριμες ηλικίες και εξ αυτού του λόγου ασκούν ανεπαίσθητες βλαπτικές επιδράσεις στο γενικότερο περιβάλλον.

II. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. Οι αφίξεις στην Ευρώπη από την περιοχή της Ανατ. Ασίας-Ειρηνικού ανέρχονται σε 15,3 εκατ. και αποτελούν το 3,8% των συνολικών αφίξεων (402 εκατ.) και το 28,2% των υπερπόντιων αφίξεων.
2. Το ποσοστό αυτό παρουσιάζει αξιόλογη δυναμική. Από 20% το 1990 έχει ανέλθει σε 28,2%.
3. Η συμμετοχή της Κίνας ως πηγής προελεύσεως στις ανωτέρω εισροές είναι μόλις 12% του συνόλου της συγκεκριμένης περιοχής (Ανατ. Ασία-Ειρηνικός), ήτοι 1,8 εκατ.
4. Η κατά 22% αύξηση (1990-2000) των αφίξεων στην Ευρώπη από την εξεταζόμενη περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού προέρχονται εξ ολοκλήρου από τις λοιπές πλην της Ιαπωνίας χώρες της περιοχής. Κατά την δεκαετία 1990-2000 οι αφίξεις από Ιαπωνία υπήρξαν στάσιμες, γεγονός που στρεβλώνει την πραγματική εικόνα. Πράγματι, χωρίς την Ιαπωνία, οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 47%. Η δυναμική της προελεύσεως «Κίνα» ήταν ακόμη μεγαλύτερη (56%).
5. Κύριος δέκτης των εξ Ασίας τουριστών στην Ευρώπη ήταν η Δυτική και Β. Ευρώπη (70%). Στην Ν. Ευρώπη κατευθύνθηκε το 15% περίπου, ήτοι 2,4 εκατ., αριθμός που αποτελεί το 25% των υπερπόντιων αφίξεων στην περιοχή! Δεσπόζοντες προορισμοί είναι οι Μ. Βρετανία, Γερμανία, Γαλλία και Ελβετία.
6. Για το 2004 εκτιμάται ότι ο αριθμός των Κινέζων που επισκέφθηκε την Ν. Ευρώπη ήταν της τάξεως των 180 χιλ.
7. Στοιχεία για τον αριθμό των Κινέζων, που επέλεξαν την Ελλάδα ως προορισμό δεν υπάρχουν. Ένας κατ' αναλογία των αφίξεων στην Ιταλία υπολογισμός δίδει ποσότητα της τάξεως των 15.000. Ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος του 10% των εκ της εξεταζόμενης περιοχής της Ασίας-Ειρηνικού αφίξεων στην Ελλάδα.

III. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

1. Επεξεργασία των προβλέψεων του ΠΟΤ με σημείο αναφοράς το 2020, και σημείο αφετηρίας το 1995 δίδει αφίξεις για την Ν. Ευρώπη από Ανατ. Ασία-Ειρηνικό ως ακολούθως:

<i>(σε εκατ.)</i>	
2010	5,7
2020	13,5
2024	19,9
2034	41,0

Το 2000 οι αφίξεις ήσαν 2,4 εκατ. Οι προβλέψεις αυτές είναι μάλλον συντηρητικές, ενόψει της διαφαινομένης προοπτικής αναπτύξεως της περιοχής αλλά και του κόσμου γενικότερα, αλλά και λόγω του πλουραλισμού των τουριστικών στοιχείων, φυσικών και πολιτισμικών που διαθέτει ο συγκεκριμένος προορισμός.

2. Με την παραδοχή ότι το μερίδιο της Κίνας από 10% το 2000 θα αυξηθεί σε 15% το 2010, σε 20% το 2020 και σε 25% το 2034, οι πιθανές αφίξεις στην Ν.Ευρώπη από τον προορισμό «Κίνα» θα είναι:

<i>(σε χιλ.)</i>	
2010	860
2020	2.700
2034	10.250

3. Με αποτελεσματική πολιτική προσελκύσεως και δημιουργία κατάλληλων υποδομών (αεροπορική σύνδεση κτλ.) το μερίδιο της Ελλάδος είναι εφικτό να ανέλθει σε 20%, το οποίο σε απόλυτους αριθμούς γίνεται:

<i>(σε χιλ.)</i>	
2010	170
2020	540
2034	2.100

4. Ανεξάρτητες προβλέψεις του ΙΤΕΠ στηρίζονται στις ακόλουθες παραδοχές:

- συγκεκριμένη αναπτυξιακή δυναμική,
- αγοραστική δύναμη στηριζόμενη όχι στο πραγματικό ΑΕΠ, όπως αυτό συμβατικώς μετρείται, αλλά σε ΑΕΠ εκφραζόμενο σε όρους ισοτιμίας αγοραστικών δυνάμεων (PPP),

- ταξιδιωτική συμπεριφορά κατ' αναλογία ανεπτυγμένων χωρών της περιοχής,
- δημογραφική εξέλιξη και αριθμητική εξέλιξη του αστικού πληθυσμού,
- απελευθέρωση της τουριστικής κινεζικής αγοράς.

5. Οι εκτιμήσεις που προέκυψαν στηρίζονται στους ακόλουθους πίνακες:

Κατά Κεφαλήν Εισόδημα σε \$ PPP

	PPP (\$)	Αστικός Πληθυσμός	
	2004	7.050	520
2014	14.700	560	630
2024	24.500	590	730
2034	38.700	600	820

Διεθνή Ταξίδια (σε εκατ.)

	(α)	(β)
	2014	67
2024	144	180
2034	198	270

Ευρωπαϊκός Προορισμός (σε χιλ.)

2004	1.800	1.800
2014	13.400	17.600
2024	36.000	45.000
2034	49.500	67.500

Νότια Ευρώπη (σε χιλ.)

	Τάση	ΠΟΤ	ΙΤΕΠ		Κινεζικό Ινστιτούτο
			(α)	(β)	
2004	180	180	180	180	180
2014	1.100	860	2.000	2.600	1.800
2024	4.500	3.800	7.200	9.000	5.600
2034	14.000	10.250	12.000	16.800	10.000

Ελλάς (σε χιλ.)

	Ακραίες Τιμές		Μέσος Όρος
	2014	280	
2024	760	1.800	1.280
2034	2.050	3.360	2.700

6. Οι αριθμοί είναι εντυπωσιακοί εν συνόλω, παρά το γεγονός ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα όχι ευκαταφρόνητα τμήματα του μη αστικού πληθυσμού, τα οποία μετά δεκαπενταετία θα έχουν την εισοδηματική δυνατότητα να πραγματοποιούν διεθνή ταξίδια.
7. Κατά πολύ συντηρητική εκτίμηση, οι αφίξεις Κινέζων στη Νότια Ευρώπη το 2024 θα είναι της τάξεως των 6 εκατ., εκ των οποίων αριθμός της τάξεως των 800.000 – 1.000.000 είναι εφικτό να κατευθυνθεί προς την Ελλάδα. Για το 2034 ο αριθμός αυτός δεν θα υπολειφθεί κατά πάσα πιθανότητα τα 2 εκατ.
8. Η πρόβλεψη του ΙΤΕΠ, ως μέσος όρος, είναι υψηλότερη κατά 20% έναντι των προβλέψεων του ΠΟΤ και του Κινεζικού Ινστιτούτου. Οι προβλέψεις του ΙΤΕΠ δεν εμπεριέχουν κανενός είδους αξιολογική κρίση. Στηρίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές που εκπηγάζουν από την υφιστάμενη εμπειρία και τάσεις, που σχετίζονται με το πολιτικο-οικονομικό μοντέλο της Κίνας. Η μόνη, ίσως, σιωπηρά αλλά αυστηρά παραδοχή αφορά στην απουσία γεγονότων εξωγενούς φύσεως ικανών να πλήξουν την ροπή για ταξίδια για λόγους ασφαλείας.

IV. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η στρατηγική προσελκύσεως των κινέζων διεθνών τουριστών στην Ελλάδα δεν θα είναι μια συνήθης εύκολη διαδικασία. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην γεωγραφική θέση της Ελλάδος, η οποία προσφέρεται περισσότερο ως αποκλειστικός προορισμός και λιγότερο ως προορισμός-τμήμα ενός πολυμερούς ταξιδιού επισκέψεως πολλών χωρών. Το χαρακτηριστικό αυτό δεν πρέπει να υποβαθμισθεί σε καμία περίπτωση. Βεβαίως, σε μακρό χρόνο η σημασία του εν λόγω χαρακτηριστικού θα μειώνεται, στο βαθμό που το ποσοστό των επαναλαμβανομένων ταξιδιών θα αυξάνεται.

- (α) Σύμφωνα με εκτίμηση-αξιολόγηση του ΠΟΤ, αποτελεί παράγοντα θεμελιώδους σημασίας για την ανάδειξη του ελληνικού τουριστικού προορισμού η δημιουργία εθνικών γραφείων τουρισμού, αρχικά στις κύριες επαρχίες-τροφοδότες του διεθνούς τουρισμού. Σε

πρώτη φάση, είναι ζωτικής σημασίας τόσο από απόψεως κόστους όσο και αποτελεσματικότητας (δεδομένου κόστους) η επικέντρωση σε περιοχές-κλειδιά (Πεκίνο, Σανγκάη, Γκουανγκντάνγκ). Η διεύρυνση της αγοράς με επέκταση σε άλλες επαρχίες να ακολουθήσει σταδιακά, υπό το φως και των κτηθεισών εμπειριών από τις μείζονες περιοχές.

- (β) Τα γραφεία αυτά πρέπει να έχουν τα μέσα και την τεχνική ικανότητα να παίζουν τον σημαντικό ρόλο που τους ανατίθεται:
- β1. Σε συνεργασία με επιλεγμένους οργανωτές ταξιδίων να πραγματοποιούν έρευνα αγοράς, ώστε να παρέχεται κατεύθυνση τόσο στην πολιτική προβολής-διαφημίσεως, όσο και στην επιθυμητή δομή του ελληνικού τουριστικού προϊόντος από άποψη ποικιλίας και ποιότητας.
  - β2. Ανάπτυξη στενής συνεργασίας με παράγοντες του ταξιδιωτικού χώρου (παροχή πληροφοριών, στατιστικών στοιχείων, συζητήσεως, οργάνωση συμποσίων, κ.ο.κ.). Η επιλογή κατάλληλων μέσων προβολής (μηνύματα και μέσα μεταδόσεως) θα βοηθηθεί από τις σχέσεις αυτές.
  - β3. Βαθμιαία επέκταση συνεργασίας με όσο το δυνατόν περισσότερα κινεζικά γραφεία ταξιδίων.
  - β4. Υποδείξεις για συμμετοχή σε οργάνωση εκθέσεων, για οργάνωση συνεδρίων κ.ο.κ.
- (γ) Εξασφάλιση του μείζονος θέματος της αεροπορικής συνδέσεως με τακτικά (ενδεχομένως) και, κυρίως, έκτακτα δρομολόγια (ναυλωμένες πτήσεις). Το πρόβλημα αυτό είναι από την φύση του δυσχερές, ενόψει δε της εκφρασθείσας προτιμήσεως των κινέζων διεθνών τουριστών για κατ' ευθείαν πτήσεις, γίνεται ακόμη δυσχερέστερο.
- (δ) Οι δυσκολίες και η κατ' αρχάς ενδεχόμενη χαμηλή αποτελεσματικότητα των διατιθεμένων πόρων δεν πρέπει να προκαλέσει απογοήτευση. Η επένδυση, η οποία πρέπει να είναι σημαντική και μακροπροθέσμου ορίζοντα, ενδείκνυται να αξιολογηθεί όχι με βάση τα άμεσα αποτελέσματα, αλλά με προεξόφληση των μακροπροθέσμων τουριστικών ροών από την μεγάλη αυτή χώρα.

- (ε) Στοιχείο της πολιτικής ενεργοποίησης των προτιμήσεων των κινέζων υπερπόντιων τουριστών προς τον προορισμό Ελλάς, πρέπει να είναι και η μελέτη των διευθετήσεων με άλλες χώρες που θα βοηθήσουν στην πραγματιστική προαγωγή του θέματος. Αυτό σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υποβαθμίσει την ανάγκη για αναζήτηση, μελέτη και δημιουργία των προϋποθέσεων για προσέλκυση αξιόλογης τουριστικής μάζας που θα αντιμετώπιζε ευνοϊκά τον ελληνικό προορισμό ως αποκλειστικό προορισμό. Η γεωγραφική και πολιτισμική φυσιογνωμία της χώρας προσφέρεται για καλλιέργεια κλίματος επιλογής της Ελλάδος, ως αποκλειστικού τουριστικού προορισμού. Ένα ταξίδι 10-12 ημερών θα επαρκούσε προς τούτο.
- (στ) Η ανερχόμενη εισοδηματικά πολυάνθρωπη περιοχή της Ν. Ασίας ενδέχεται να προσφέρεται προς αξιοποίηση εν συνδυασμό – αυτονόμως είναι μάλλον δύσκολο – και χρήζει μελέτης. Εν προκειμένω, η προέλευση Αυστραλία, η οποία σημειωτέον, ως αριθμός αφίξεων είναι σήμερα κάτω από τα επίπεδα του 1979-80 κατά 40% περίπου, λόγω και της εκεί παρουσίας μεγάλης και ακμάζουσας ελληνικής κοινότητας, πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερας μελέτης και φροντίδας. Στα πλαίσια αυτής της προσεγγίσεως, η έμφαση που δίνεται στην Κίνα στην παρούσα μελέτη δεν πρέπει να συσκοτίσει την σκέψη και να προσδώσει μονομέρεια στην πολιτική. Ασφαλώς, υπάρχουν διαφορές προτιμήσεων μεταξύ των τουριστών των επιμέρους προελεύσεων, οι οποίες πρέπει να μελετηθούν και τα ευρήματα να μετουσιωθούν σε αρμόζον σε κάθε περίπτωση τουριστικό προϊόν. Το δεσπόζον, ωστόσο, πρόβλημα της αεροπορικής συνδέσεως, ίσως, ενδεικνύεται να εξετασθεί ενιαίως.

